

עמק רפאים 43א, חדר 22, ירושלים, ת.ד. 8711, ירושלים 91086
 טלפון: 02-561-1899, פקס: 02-563-4148
 דוא"ל: communications@icci.org.il אתר אינטרנט: www.icci.org.il

עלון המועצה הבין-דתית המתאמת בישראל (ICCI) ד' אב ה'תש"ע | 4 שעבאן 1431 | 15 ביולי 2010

חברים יקרים,

בשבועות האחרונים לקחתי שלוש קבוצות מחוץ לארץ לסיורים לימודיים בכפרים ובערים ערביים-ישראליים, ללמוד על "אסלאם בישראל". כל אחת מהחוויות הללו היתה מרתקת ומאירת עיניים, והן פתחו את עיניי ואזניי המשתתפים למגוון הגלום בזהות אסלאמית בישראל כיום.

למוסלמים ישראלים יש זהות מרובעת: הם מוסלמים על פי דתם, ערבים בשפתם ותרבותם, בני הלאום הפלסטיני ובעלי אזרחות ישראלית. כל אחד מהם מאזן את ארבעת רכיבי הזהות הללו בדרכים שונות, ומוסיף להם היבטים הנוגעים למגדר וגיאוגרפיה. ניתן אם כן לסכם ולומר בוודאות שמוסלמים ישראלים הם קבוצה רב-גונית ומורכבת.

מצד אחד, גיליתי שמבקרים מחוץ לארץ בד"כ אינם מודעים לנושא זה. מצד שני, הם צמאים לידע נוסף והיכרות עם חלק זה של אזרחי ישראל, וזהו סימן חיובי ביותר. רק לאחרונה, ארבעים רבנים מצפון אמריקה, הלומדים בקיץ זה במכון שלום הרטמן בירושלים, הצטרפו אלי לסיור לימודי של יום שלם על נושא זה.

אם ברצונכם ללמוד עוד על הנושא, אתם מוזמנים לקרוא את המאמר שלי על הרבגוניות של האסלאם בישראל*, או להיות איתי בקשר דרך אימייל.

לשלום,

 ד"ר רון קרוניש
 מנהל, המועצה הבין-דתית המתאמת בישראל (ICCI)
rkronish@icci.org.il

* [http://icci.org.il/downloads/Muslim diversity in Israel \(Kronish Arch\).pdf](http://icci.org.il/downloads/Muslim%20diversity%20in%20Israel%20(Kronish%20Arch).pdf)

תוכנית בעתיד הקרוב

דיאלוג בתוך סכסוך: סדנת הכשרה למנחי קבוצות, 14-15 בספטמבר 2010

ב-14-15 בספטמבר, 2010, ICCI תקיים סדנה בת יומיים (מ-9:00 עד 17:00 כל יום) בירושלים, בנושא "דיאלוג בתוך סכסוך: הכשרה רפלקטיבית למנחי קבוצות". בסדנה ילמדו מקצוענים בינלאומיים בתחום הנחיית קבוצות, המשמשים כחלק מהצוותים של:

- מרכז סנט אתלבורגה לשלום ופיוס, לונדון (<http://stethelburgas.org>)
- קהילת קורימלה, צפון אירלנד (<http://www.corrymeela.org>)

ICCI, מרכז סנט אתלבורגה וקהילת קורימלה פיתחו יחד מתודולוגית הכשרה המבוססת על אלמנטים משותפים בגישות של כל אחד מהארגונים. למידע נוסף על תכני הקורס ועלותו, אנא הקליקו על הקישור הבא: http://icci.org.il/downloads/ICCI_Training_Workshop-September2010.pdf. מספר המקומות מוגבל ויש להזדרז ולהירשם על מנת להבטיח את מקומכם. להרשמה, אנא צרו קשר עם **רחלי חבר**, communications@icci.org.il.

אירוע מיוחד

האסיפה הכללית השנתית של ICCI, 10 ביוני 2010

האסיפה הכללית השנתית ה-19 של ICCI התקיימה ב-10 ביוני 2010, בחצר **המכון התיאולוגי השבדי** בירושלים (רח' הנביאים 58, ר' תמונה מימין מאת [DMY](#)). ועד מנהל חדש נבחר, ואושרו הדוחות הכספיים והדוח המילולי לשנת 2009. בחלקו הפתוח לציבור הרחב של האירוע, **סגנית ראש עיריית ירושלים, הגב' נעמי צור**, הרצתה על "ירושלים של מעלה וירושלים של מטה". בדבריה, היא הדגישה את העובדה שמוסדות ואנשי דת יכולים לשחק תפקיד משמעותי בהפיכת עיר זו למקום טוב יותר בעתיד. בנוסף, הגב' צור הכריזה שעיריית ירושלים תהיה מעורבת בפרויקט בינלאומי חדש בשם "ירושלים כעיר לצליינים ועולי רגל" (Jerusalem as a Pilgrim City), והזמינה את ICCI להשתתף בחשיבה ובתכנון לקראת פרויקט חדש זה. כמו כן, היא סיפרה לאסיפה על השיפוץ המתוכנן של רחוב הנביאים, "אחד מהאוצרות הגדולים של ירושלים", שיהפוך אותו ל"גן עדן תרבותי". שני הפרויקטים שתיארה גב' צור מתקשרים זה לזה, מכיוון שרחוב הנביאים יהפוך לנקודת הסיום של מסלול עליה לרגל שתחילתו בים המלח ומסלולו עובר גם דרך עמק קדרון.

תוכניות נמשכות

פורום הצעירים הבין-דתי בירושלים (JIYAF)

המחזור השלישי של פורום הצעירים הבין-דתי בירושלים (מחזור 2009-2010) הסתיים לאחרונה, ובהצלחה. בפגישת הסיום הרפלקטיבית, שהתקיימה ביום חמישי, ה-22 ביוני 2010, ניסו המשתתפים, בעזרת מנחות הקבוצה **מרים עבד אלדאים** ו**יעל יחיאלי**, לסכם את חווית ההשתתפות בתוכנית ולהרהר על הלקחים שהפיקו לעתיד. **גב' לינדה סלצקי** השתתפה בפגישה כנציגת **המרכז האמריקאי** בירושלים של **מחלקת המדינה של ארה"ב**, ממנו זכתה התוכנית למענק בשנה זו.

עם תום השתתפותם בתוכנית, בוגרי פורום הצעירים ממשיכים לעיתים קרובות לעסוק בדיאלוג בין-דתי דרך תוכניות שונות. שלושה מן המשתתפים של המחזור שהסתיים כעת כבר הכריזו על תוכניות להשתתף בסדנאות דיאלוג משותפות לישראלים ופלסטינים בגרמניה בקיץ זה.

מחזור זה של פורום הצעירים הבין-דתי בירושלים מומן על ידי מענקים מדתות **למען השלום, המיסיון הפונטיפיקלי, שגרירות ארה"ב בישראל ושגרירות הולנד בישראל**.

בין זיכרון לפיוס

תוכנית **בין זיכרון לפיוס**, במימון ארגון **רישו קוסאי-קאי** מיפן ובהנחיית **אביגיל משה ווסים** בירומי, מקרבת בין צעירים יהודים ופלסטינים אזרחי ישראל דרך דיאלוג ופעולות משותפות, כולל סמינרים עם סטודנטים בודהיסטים מיפן, בישראל וביפן.

ב-10 ביוני 2010, משתתפי התוכנית הזמינו את הציבור לתערוכת אמנות מיוחדת, תחת הכותרת "**מפגש: דיאלוג ישראלי-פלסטיני**". התערוכה, שהוצגה ב**מרכז הבין-תרבותי בירושלים**, הציגה ציורים, תצלומים, אמנות פלסטית וסרטונים, שנוצרו כולם על ידי משתתפי התוכנית, וזכתה לשבחים מהמבקרים (כ-50 איש ואשה). אחת מהיצירות בתערוכה היתה סרט קצר ופיוטי מאת משתתפת התוכנית **סברא אבו אל היג'א** ואחותה, שעורר מבקרים רבים לדיון על משמעות.

השתלמות מיוחדת על יחסי יהודים ופולנים

ההשתלמות המיוחדת של ICCI בנושא "יחסי יהודים ופולנים – היבטים דתיים, הסטוריים וחברתיים וייצוגם בעבר ובהווה", בשיתוף פעולה בין ICCI והמכון הפולני ובתמיכתה של גב' לונה קאופמן מניו יורק, החלה באוקטובר 2009. תוכנית ההשתלמות כללה הרצאות של מרצים אורחים מפולין ומומחים ישראלים, לחלופין, על בסיס דו-שבועי. המפגש המסכם של ההשתלמות התקיים ב-14 ביוני 2010, במרכז החינוכי של ICCI. בחלקו הראשון של המפגש השתתפו כאורחים מיוחדים הרב פרופ' יהודע עמיר, מההיברו יוניון קולג', והרב שלמה ברין, משיבת הר עציון. שסיפרו לקבוצה על מסעם לפולין באוקטובר 2009 כחלק ממשלחת ICCI. חלקו השני של המפגש הוקדש לדיון רפלקטיבי על ההשתלמות ותובנותיהם של המשתתפים בעקבותיה. המשתתפים הביעו שביעות רצון מההשתלמות ותקוות להמשכה או לפתיחת השתלמויות דומות בעתיד. למשתתפי ההשתלמות ניתנה ההזדמנות לנסוע לסיור לימודי מיוחד בפולין (וורשה-לובלין-קילצה-קרקוב), בין ה-22 ל-29 ביולי 2010. מטרת הסיור היא לחשוף בפני אנשי החינוך הישראלים צד של פולין שאינם מכירים, ולהפגיש אותם עם מקומיים העוסקים בקידום יחסי יהודים ופולנים כיום. אביגיל משה מרכזת תוכנית זו עבור ICCI.

ביקורי קבוצות מחו"ל

פרויקט איברהים למנהיגות ודיאלוג במזרח התיכון

ביום שישי, ה-11 ביוני, איימי והרב ד"ר רון קרוניש אירחו בביתם לארוחת שבת משלחת סטודנטים מטעם פרויקט איברהים למנהיגות ודיאלוג במזרח התיכון, יחד עם בוגרים מתוכניות הדיאלוג והעשייה של ICCI לנוער וצעירים בירושלים. לפני הארוחה, הסטודנטים זכו לאירוח בבית הכנסת של קהילת כל הנשמה בירושלים, על ידי הרב לוי ויימן-קלמן, שם שמעו הרצאות מפי הרב קרוניש בשני נושאים: יחסים בין-דתיים בישראל ויהדות רפורמית בישראל. בנוסף, ICCI ארגנה עבור הקבוצה סיורים באתרים הקדושים המרכזיים בירושלים ובאתרים המרכזיים בבית לחם, כולל מפגשים עם צעירים באזור, בשותפות עם המכון החינוכי הערבי.

סמינר לסטודנטים מאוניברסיטת סנט מרי

בין ה-5 וה-16 ביוני 2010, ביקרה בישראל ובאזור קבוצת סטודנטים מאוניברסיטת סנט מרי שבסן אנטוניו, טקסס, אשר השתתפה בסמינר מיוחד של ICCI. תוכנית הסמינר, שאורגן על ידי אופיר ירדן, מנהל המרכז למפגש בין-דתי עם ישראל של ICCI, נועדה לאפשר למשתתפים לחוות את הסכסוכים והנראטיבים המרובים בארץ הקודש ולהכיר ישראלים ופלסטינים באופן אישי, דרך סיורים ביפו, אזור "המשולש", ירושלים, בית לחם, מחנה הפליטים עאידה, ועוד. המשתתפים דיווחו כי הסמינר פקח את עיניהם, והיו מרוצים במיוחד מהמיקוד של התוכנית באתגרים הפוליטיים בישראל ופלסטין, שהפך אותה לייחודית ביותר. פרטים נוספים על הסמינר ניתן למצוא בבלוג שלנו בפוסט מיוחד:

<http://icciblog.wordpress.com/2010/07/13/%e2%80%9ctake-my-side-but-dont-be-one-sided%e2%80%9d/>

קורס דו-קיום במזרח התיכון

ב-4 ביולי 2010, משתתפי קורס הקיץ "דו קיום במזרח התיכון" ביקרו במוזיאון השואה "יד ושם" בירושלים, ולאחר מכן שמעו שתי הרצאות הממחישות שני נראטיבים על ההיסטוריה של הסכסוך הישראלי-פלסטיני. גרשון בסקין וחנא סניורה, המנהלים העמיתים של מרכז ישראל/פלסטין למחקר ומידע (IPCRI), לימדו את הסטודנטים על המשמעות האמיתית של התבוננות בעבר מנקודות מבט שונות. שני פעילי השלום הותיקים סיפרו את הצד שלהם בסיפור, וסיכמו בהצהרה שלא ניתן להגיע להסכמה של כל הצדדים מיוחד בבלוג שלנו:

<http://icciblog.wordpress.com/2010/07/13/coexistence-in-the-middle-east-what-is-history/>

קורס זה מהווה שיתוף פעולה בין ICCI, המכון הבינלאומי למנהיגות, ובית הספר לתלמידי חו"ל ע"ש רוטברג של האוניברסיטה העברית בירושלים. מטרתו היא לקדם דו-קיום דרך הכשרת מנהיגים עתידיים באמצעות סמינרים אקדמיים וחוויתיים שמאפשרים מגע ישיר עם תרבויות שונות. תוכנית מיוחדת זו,

המרוכזת על ידי מנהל ICCI ד"ר רון קרוניש, נתמכת גם על ידי הוועד הישראלי לארגון החינוך, המדע והתרבות של האו"ם (UNESCO).

סורים לימודיים לקבוצות ממכון שלום הרטמן על אסלאם בישראל

ב-5 וב-12 ביולי, ICCI קיימה סורים לימודיים עבור **מכון שלום הרטמן** הירושלמי, שעסקו בנושא שברובו אינו ידוע ואינו מובן כראוי: אסלאם בישראל. בראשון מבין סורים אלה, שהתקיים ב-5 ביולי, קבוצה של מבקרים יהודים מרחבי ארה"ב הגיעה ל**אבו גוש**, שם ביקרו במסגד וב**מנזר הבנדיקטיני**, ונפגשו עם האח אוליביה, אחד מהנזירים הותיקים. הקבוצה ביקרה גם במשרדי מועצת העיר, שם נפגשה עם מר **עיסא ג'אבר**, מנהל מחלקת החינוך של העיר, ובמרכז הקהילתי של

אבו גוש, שם נפגשה עם נשים פלסטיניות שהשתתפו בסדנאות ההעצמה המוצלחות המתקיימות במקום זה כשנתיים. בסוף היום זכתה הקבוצה להיפגש עם **הקאדי מוחמד זבדה**, **הקאדי של יפו** ולשעבר של ירושלים, ולמדה מפיו על מערכת המשפט המוסלמית בישראל.

ב-12 ביולי, קבוצה של רבנים מצפון אמריקה הלומדים בקיץ זה במכון שלום הרטמן השתתפה בסיור לימודי נוסף. הסיור השני הונחה על ידי הרב ד"ר רון קרוניש, מנהל ICCI, והתמקד באזור "המשולש" במרכז ישראל, המאוכלס ברובו על ידי מוסלמים. המשתתפים ביקרו במכללה הפלסטינית היחידית להכשרת מורים בעיר ערבית-ישראלית בישראל—**מכללת אל קאסמי בבאקה אל גרבייה**—שם למדו על הוראת אסלאם לסטודנטים להוראה. מאוחר יותר באותו היום, הרבנים ביקרו ב**כפר קאסם**, ללמוד על הטבח של 1956 והשלכותיו לגבי המודעות הקולקטיבית של אזרחים

פלסטינים שחיים בעיר כיום. למידע נוסף על סורים אלה, אנא בקרו בבלוג שלנו:

<http://icciblog.wordpress.com/2010/07/13/encounter-the-unknown-study-tours-of-%e2%80%9cislam-in-israel%e2%80%9d-by-icci/>

הודעות

מתמחה חדש הצטרף לצוות ICCI: טילו שון

ICCI מקדמת בברכה את המתמחה החדש בתחום התקשורת והפיתוח, **טילו שון**. בין השאר, טילו יהיה אחראי **בלוג** ול**עמוד הפייסבוק** של ICCI, ויעסוק במחקר על קרנות גרמניות בעלות פוטנציאל לתמיכה בפעילות העמותה. טילו הינו סטודנט בשנתו השניה ב**אוניברסיטת דרזדן**, גרמניה, בחוגים למדעי המדינה והיסטוריה. הוא התמחה בלימודי המזרח התיכון ובפוליטיקה ישראלית, ושירת ב**פרלמנט האירופי** בבריסל. בנוסף, טילו הינו פעיל פוליטי במפלגה הסוציאל-דמוקרטית בגרמניה, והשתתף במספר תוכניות לחילופי סטודנטים מטעם **מרכז ווילי ברנדט**, דרך פגש צעירים ישראלים ופלסטינים. הוא למד במשך סמסטר אחד באוניברסיטה העברית בירושלים, והתמחה במקביל במשרדי **קרן פרידריך אברט** במזרח ירושלים.

עדכוני בלוג ICCI

להלן רשימת עדכונים שהתפרסמו לאחרונה בבלוג ICCI (<http://icciblog.wordpress.com>):

- [Encounter the unknown! Study tours of "Islam in Israel" by ICCI](#) - by Thilo Schöne
- ["Take my side, but don't be one-sided"](#) - by Thilo Schöne
- [Coexistence in the Middle East: What is HIStory?](#) - by Thilo Schöne
- [JIYAF Closes a Year of Dialogue by 'Opening a Window'](#) – by Jennie Grayson
- [Hiba Aliyan of Face to Face](#) - by Jason Kaufman
- [Zuza Radzik](#) - by Jennie Grayson

נקדם בברכה הערות מכם בבלוג, כעת ובעתיד.